

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.544/2024/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Kummer Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda (cím., ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 21.P.20.640/2024/9. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja és a 400 000 (négy százezer) forint sérelemdíj utáni késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2024. október 23. napjában határozza meg, ezt meghaladóan a keresetet elutasítja. Az elsőfokú bíróság ítéletét annak fellebbezett részében ezt meghaladóan azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az alperes által az államnak fizetendő eljárási illeték összege az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben 36 000 (harminchatezer) forint.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2700 (kétezer-hétszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 12 700 (tizenkétezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy legkésőbb ezen ítélet meghozatalától számított 60. (hatvanadik) napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára 32 000 (harminckétezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes 2020-ban a J. M. M. politikai párt elnöke volt; 2020 februárjában a F.-on posztolt egy képet, amelyen a R. M. stadionjában három fiatal egy magyar zászlót tartott a kezében, amin a felperes neve volt olvasható. A fiatalokat a felperes személyesen nem ismeri, egyikük sem volt politikusa a J. M. M.-nak.

[2] Az alperes által üzemeltetett www.b....hu internetes oldalon 2020. július 3-án „Saját aktivistáival játszatta el Gy., hogy mennyire szeretik a fiatalok” címmel jelent meg cikk, amelynek utolsó mondatában az alperes valótlanul állította, hogy a felperes a F.-on

„képet posztolt arról, mennyire szeretik őt a magyarok, gyorsan kiderült, hogy a képen egy J.-politikus van”.

[3] A felperes a keresetében annak a megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez való jogát a per tárgyát képező valótlan állításával, ezért 400 000 forint sérelemdíj, annak 2020. július 4. napjától számított késedelmi kamata és perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint az alperes a sérelmezett közléssel valótlanul azt állította, becsapta, lényegében manipulálni kívánta az őt közösségi médiában követőket, amely rá nézve sértő tartalmat hordoz, megkérdőjelezi a közvéleményhez fűződő viszonyának tisztességességét. A jogsértés miatt a köztudomású hátrányokat szenvedte el.

[4] Kiemelte, hogy az alperes a www.b....hu portál mellett a tulajdonában álló f....hu és k.....hu portálokon is megjelentette ugyanezen cikket, előbbi hivatkozása szerint azt a szintén alperes által kiadott origo.hu oldaltól vette át. Az ezen portálokkal szemben személyhez fűződő jogainak megsértése miatt indított perekben pernyertes lett.

[5] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Nem vitatta, hogy a tényállítás valóságtartalmát nem tudja bizonyítani, de az álláspontja szerint nem sértő a közszereplő felperesre. A sérelmezett kijelentések a felperes társadalmi megítélését nem befolyásolják hátrányosan. A felperes nem tárt fel olyan vagyoni hátrányt, amely a sérelemdíjnak feltétele; amennyiben a felperes sérelemdíj iránti igényét a bíróság mégis megalapozottnak ítélné, az 200 000 forintot meghaladó részében eltűzött.

[6] Az elsőfokú bíróság megállapította az ítéletében, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnevéhez fűződő személyiségi jogát az általa üzemeltetett www.b....hu portálon 2020. július 3. napján „Saját aktivistáival játszata el Gy., hogy mennyire szeretik a fiatalok” címmel megjelent cikkben valótlanul állította a felperesről, hogy egy jobbikos politikus is szerepel a felperes által a F.-on azért közzétett fényképen, hogy megmutassa, mennyire népszerű. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 400 000 forint sérelemdíjat, annak 2020. július 4. napjától számított késedelmi kamatát és 42 500 forint perköltséget, az állami adóhatóságnak pedig 60 000 forint kereseti illetéket.

[7] Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a cikk felperes által kifogásolt mondata a 13/2014. (IV.18.) AB határozat [37] bekezdése szerinti bizonyíthatósági teszt alapján tényállítás, amelynek valóságtartalmát az alperes saját előadása szerint sem tudja bizonyítani, az tehát valótlan. A cikk és a kifogásolt megállapítás azt tartalmazza, hogy a felperes hamis, manipulatív módon kívánja befolyásolni a közvéleményt, ami a társadalom általános megítélése szerint sértő tartalmat hordoz, a felperes lejárátását célozza. A felperes közszereplőként fennálló magasabb tűrés kötelezettsége folytán sem köteles a sértő taralmú, valótlan tényállítás tűrésére, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

[8] A sérelemdíj vonatkozásában a Ptk. 2:52. §-ának (1)-(3) bekezdéseit és Ptk. 6:519. §-át felhívva rögzítette, hogy az alperes nem hivatkozott olyan körülményre, amely

magatartásának felróhatóságát kizárná. A Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.976/2014/5. szám alatti ítéletét idézve kifejtette, hogy a személyiséget ért hátrány mértéke az adott élethelyzet egyedi tényállása alapján határozható meg, amelynek során a bíróságok által hasonló tényállású ügyekben megállapított kártérítési összegek, az ár- és értékviszonyok, a jövedelmek és az infláció alakulása és a társadalom teherbíró képessége mellett a bíróságok józanságának és mértéktartásának lehet szerepe.

[9] A sérelemdíj összegének meghatározásánál figyelembe vette, hogy az alperes azonos tartalmú cikkeket jelentetett meg több vármegyei portálon, ami a felperessel szembeni célzatosságára utal, a tényállítás országos szinten elérhető nagy nyilvánossághoz jutott el. Figyelembe vette a más portálokon való megjelenéssel összefüggésben megítélt sérelemdíjak mértékét, valamint azt is, hogy az alperes vagyoni viszonyai mellett a túlzottan alacsony összegű sérelemdíj nem felel meg a sérelemdíj jogrendszerben betöltendő rendeltetésének.

[10] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes perköltségének megtérítésére; ennek körében a felperesi jogi képviselőt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti megillető ügyvédi munkadíj és a tárgyaláson való megjelenéssel összefüggő költség megtérítésére. A tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt feljegyzett eljárási illeték megfizetésére pedig a Pp. 101. §-ának (1) és 102. §-ának (1) bekezdései alapján kötelezte az alperest.

[11] Az alperes a fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával elsődlegesen a felperes javára megállapított sérelemdíj és az azt terhelő késedelmi kamat mellőzését; míg másodlagosan a sérelemdíj összegének 100 000 forintra történő mérséklését. Az ítéltábla felülbírálati jogkörét a Pp. 369. §-a (3) bekezdésének c) és d) pontjaiban jelölte meg.

[12] Érvelése szerint az okozott nem vagyoni sérelem bagatell, márpedig a személyiségi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése. A megítélt sérelemdíj sérti a Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdését, nem áll összhangban a politikai közszereplő felperest ért sérelemmel. A felperes a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányokra nem hivatkozott, az általános élettapasztalat alapján nem vonható le olyan következtetés, amely szerint a felperes sérelemdíjra jogosult. A sérelmezett közlés párhuzamosan több platformon is megjelent, a felperes az alperes kiadásában lévő különböző sajtótermékekkel kapcsolatban ugyanazon tényekre hivatkozott, vélelmezni kell ezért, hogy a felperest ért nem vagyoni sérelem a közlések együttes hatása, ami jelen esetben alacsonyabb sérelemdíj meghatározását indokolja a Kúria irányadó gyakorlata szerint (Pfv.IV.20.475/2022/4. alatti ítélet [27] bekezdése).

[13] A jogsértő állítás nem a felperes személyiségét minősítette, hanem kifejezetten a politikai tevékenységére vonatkozott, ráadásul a közvélemény a felperesre vonatkozóan újra megjelenő állításokat már eleve fenntartásokkal kezeli, kellő távolságtartással értékeli, amely a felperesnek okozott hátrányt is degradálja. A perbeli közlés tartalma az átlagosnak mondható olvasót már nem befolyásolta a felperesről alkotott benyomásában. Kifejtette továbbá, hogy a közéleti viták szabadabb folyásának érdekét a jogsértés szankciójának alkalmazásánál is értékelni szükséges. Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) AB határozata szerint a politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme a közügyek körébe tartozó

tényállításokra is vonatkozik, ebből következően a közéleti témájú jogsértések esetén a bírói gyakorlat nagyobb mértéktartást tanúsít a sérelemdíj összegszerűségében.

[14] Érvelése szerint a sérelemdíj továbbá csak másodsorban magánjogi büntetés. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy megváltozott a valótlan és sértő tényállítások jogi értékelése: a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. §-ának 2023. június 2-től hatályos (3) bekezdése szerint sem büntetendő rágalmazás miatt annak a cselekménye, aki a rágalmazást a közügyek szabad megvitatása körében sajtótermék vagy médiaszolgáltatás útján követi el, feltéve, hogy cselekménye nem irányul a sértett emberi méltóságának nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadására. A Btk. tehát büntethetőséget kizáró okként szabályozza, ha az elkövetés sajtótermék útján történik, az ellen egyéni jogsérelmeknél kizárólag a személyiségvédelem polgári jogi szankciói vehetőek igénybe. Ez azonban nem eredményezheti a polgári jogi eszközrendszer alkalmazásának felerősítését; a sérelemdíjban kivételesen és másodlagosan jelen lévő preventív funkció célja nem a generális prevenció. A sérelemdíj magánjogi büntető jellege csak abban az esetben lehet hangsúlyos, ha a jogot sértő fél kiemelkedő, szándékos sérelmet okoz, ami a jelen esetben nem valósult meg.

[15] Kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes közszereplő, így fokozott mértékben köteles tűrni a személyét érintő kritikus állításokat, amelybe szűk körben beletartozik a valótlan tényállítások tűrésének kötelezettsége is a 7/2014. (III.7.) számú AB határozatban kifejtettek szerint. A közéleti szereplők tűrés kötelezettségének határait a 13/2014. (IV.18.) Ab határozat és a 3217/2020. (VI.19.) AB határozat is értelmezte, utóbbi szerint a politikusokat az egymással szemben a kampány időszakon kívül megfogalmazott éles bírálatok, állítások körében is fokozottabb tűrés kötelezettség terheli, hiszen arra széles körben reagálhatnak. Értékelni kell továbbá, hogy az elmúlt években a közbeszéd mindennapos témájává vált a politikai szereplők közéleti magatartása. A pártok (és a velük azonosított személyek), továbbá más politikai szereplők és a közvéleményt egyéb módon formálók (így a sajtó szereplői is) kölcsönösen, gyakran fogalmaznak meg erőteljes bírálatokat egymással szemben, a „közvélemény” pedig lényegében hozzászólt az ilyen állításokhoz és egyéb megnyilvánulásokhoz. A bíróságok következetes – részben az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által folytatott ítélkezésre is figyelemmel lévő – gyakorlata szerint az elfogadható bírálat határai a közszereplő politikusok tekintetében szélesebbek az átlagpolgárra vonatkozó határoknál [Lepojić kontra Szerbia (2007) App. 13909/05. Indokolás 77–78. bekezdései]. Az EJEB alapvető szempontként kezeli, hogy egy politikus elkerülhetetlenül és tudatosan teszi ki minden megnyilvánulását és tettét az újságírók és a közvélemény alapos ellenőrzésének egyaránt, ezért nagyobb fokú toleranciát kell tanúsítania, különösen akkor, ha ő maga tesz olyan nyilvános kijelentéseket, amelyek kritizálhatók. A politikusnak is joga van a jó hírnév védelmére, akkor is, ha nem magánszemélyként jár el, de a védelmet össze kell vetni a politikai kérdések nyílt megvitatásának érdekével [Oberschlick kontra Austria (No. 1.) (1991) 11662/85 29. bekezdés; Lopes Gomes da Silva kontra Portugália (2000) App. 37698/97 Indokolás 30. bekezdés; Unabhängige Initiative Informationsvielfalt kontra Ausztria (2002) App. 28525/95 Indokolás 36. bekezdés]. A politikai újságírók feladata, hogy pontosan tájékoztassák és figyelmeztessék a közvéleményt a nemkívánatos társadalmi jelenségekről, amint a megfelelő információ a birtokukba kerül [Cumpana és Mazare kontra Románia (2004) App. 33348/96 Indokolás 96. bekezdés]. A politikusokkal, közéleti szereplőikkel összefüggésben tett kijelentések tehát általánosan magas szintű védelmet élveznek, amit jelen ügyben is figyelembe kell venni. A

felperes iránti közbizalmat a sérelmezett közlés nem csökkentette a felperes által állított mértékben.

[16] Kiemelte, hogy az alperes gazdasági életben betöltött szerepe és a sérelemdíj összege között a „magánjogi büntetés” céljából összefüggés nem állítható fel. A jogsértés bekövetkezése óta több mint 4 év telt el, azt követően 2022-ben országgyűlési, 2024-ben Európai parlamenti és önkormányzati választások is voltak, a hírnek köztudomásúlag figyelembe vehető aktualitása nincs.

[17] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalását.

[18] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból okszerű következtetéseket levonva hozta meg az ítéletet; sem anyagi, sem eljárásjogi szabályt nem sértett. A bírói gyakorlat szerint a sérelemdíj iránti igény elutasításának csak akkor van helye, ha a személyiségi jogsértés nem okozott az igényérvényesítő oldalán nem vagyoni hátrányt és a jogsértés tárgyi súlya sem kiemelkedő. Nem lehet oka a sérelemdíj iránti igény elutasításának, ha a köztudomásúként értékelhető hátrányokon túli további hátrányokra nem hivatkozott. Az alperes által közzétett valótlan állítás a közvéleményhez való viszonyának tisztességes voltát kérdőjelezi meg, ekként jelentős tárgyi súlyú, köztudomású tényként megállapíthatóvá teszi sérelemdíj alapjaként szolgáló nem vagyoni hátrány bekövetkeztének megállapítását. A Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel az őt ért nem vagyoni hátrányt nem köteles bizonyítani, amennyiben az köztudomású tényként fennáll, hanem annak hiányát kell az alperesnek bizonyítania. Az alperes sem a nem vagyoni hátránynak, sem a felróhatóságnak hiányát nem igazolta.

[19] Nem vitatta, hogy a sérelmezett közlés azonos időszakban más platformokon is megjelent, de valamennyit az alperes üzemeltette; a Ptk. 1:4. §-ának (2) bekezdésére is figyelemmel a többszörös jogsértés nem szolgálhat a sérelemdíj csökkentésének indokául. Az ismétlődő állítások éppen egymást erősítik, továbbá több személyhez juttatják el a valótlan állítást, amely növeli a jogsértés személyére gyakorolt hátrányos hatásait. Ennek alátámasztására több ítéltáblai határozatot is idézett. Kiemelte: jelen perben nem a más bíróságok által már értékelt hátrányokat jelölte meg, igényének alapja az önálló szerkesztésséggel rendelkező, önálló döntéseket hozó b...hu által az ország jól körülhatárolható területén megjelenő valótlan állításhoz kapcsolódik.

[20] A bírói gyakorlat felhívása mellett kifejtette, hogy közszereplőként sem köteles valótlan és sértő állítások türésére. Közszereplőként is joga van ahhoz, hogy a közvélemény valós cselekedetei alapján ítélje meg, a közzétett valótlan tényállítás az általa elért közbizalom aláadására alkalmas, tárgyi súlya ezért jelentősebb. Értékelni szükséges az alperes súlyosan gondatlan magatartását is. A valótlan, sértő állítások a szólásszabadságnak sem képezik részét és nem számíthatnak alkotmányos védelemre. Az alperes a hiteles tájékoztatás kötelezettségét megsértve közlése valós voltának meg sem kísérelt utánajárni, az álláspontját sem próbálta beszerezni, a 13/2014. (IV.18.) AB határozatban kifejtettek szerint ekként a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkozva sem mentesülhet a sérelemdíj megfizetése alól. Értékelni szükséges továbbá, hogy éppen a hasonló, tömegesen előforduló közlések erodálják a politikai közbeszéd színvonalát, az alperesnek sajtószervként kiemelt szerepe

lenne a hiteles tájékoztatás. Az alperes ugyan hivatkozott arra, hogy széles körben volt lehetősége cáfolat, megfogalmazására, azonban ennek módját nem fejtette ki. Az alperes által működtetett hírportál a legolvasottabb a megyében, amelynek olvasóközönségéhez nem tud hasonló módon eljutni.

[21] Kiemelte: a sérelemdíjnak kellő visszatartó erővel is kell rendelkeznie, ezzel összefüggésben nem hagyható figyelmen kívül az alperes gazdasági ereje, hiszen a rendelkezésre álló tőkeerő az szerkesztési elveit is befolyásolja. Ítéltáblai határozatokra és Kúriai döntésre utalva hangsúlyozta, a sérelemdíj összegének meghatározása során figyelembe kell venni a kötelezett vagyoni viszonyait, továbbá azt is, hogy ha a jogsértésre üzleti felhasználás, haszonszerzés céljából kerül sor, márpedig az alperes a cikkeit az olvasottság növelése, haszonszerzés végett jelenteti meg. Az alperesi közlés lejárató célzata nem vonható kétségbe, amelyet a sérelemdíj összegében is értékelni szükséges.

[22] A Btk. módosításával törvénybe iktatott büntethetőségi akadály a perbeli esetben a polgári jogi eszközrendszer alkalmazásának a felerősítését nem eredményezte. Annak nincs jelentősége, hogy az alperes magatartását más jogág szankcionálja-e, ő maga sem a generális prevenció alkalmazásának szándékával kérte kötelezni az alperest sérelemdíj megfizetésére.

[23] A másodlagos fellebbezési kérelemben meghatározott 100 000 forint összegű sérelemdíj kifejezetten jogszabályellenes volna: nagyságrendjében jelentősen eltér a hasonló jellegű közlések esetében kialakult bírói gyakorlattól; továbbá csupán jelképes összegére tekintettel figyelmen kívül maradna a Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdésében írt szempontrendszer. Az idézett bírói gyakorlat szerint a jelentéktelen összegű sérelemdíj az elérni kívánt hatások kiváltására nem alkalmas. Arra az esetre, ha a sérelemdíj összecszerúségét az ítéltábla nem találja teljes mértékben megalapozottnak, hivatkozott arra is, hogy a követelése nem volt nyilvánvalóan eltúlzott [Pp. 83. §-ának (3) bekezdése].

[24] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt nagyobb részt megalapozatlannak találta.

[25] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezését [Pp. 370. §-ának (1) bekezdése]. Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett rendelkezés tekintetében a tényállást a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján, helyesen állapította meg, és abból – a sérelemdíj mértéke kivételével – helytálló következtetésekre jutott.

[26] Az elsőfokú bíróság helytállóan hangsúlyozta, hogy a Ptk. 2:52. §-ának (1) és (3) bekezdéseire figyelemmel nem volt megalapozatlan a felperes sérelemdíj iránti igénye. A felperes fellebbezésében arra helytállóan hivatkozott, hogy önmagában a személyiségi jogsértés ténye nem vonja maga után a sérelemdíj iránti igény megalapozottságát (Kúria Pfv. 20.954/2022/4., Kúria Pfv.IV.21.764/2015.; BH2016. 241.); az összes körülmény mérlegelése mellett a sérelemdíj iránti igény elutasításának lehet helye, ha nem állapítható meg a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben az igényérvényesítő oldalán nem vagyoni hátrány bekövetkezése, és a megállapított jogsértés tárgyi súlya sem kiemelkedő.

[27] A felperest ugyanakkor olyan köztudomású, azaz a Pp. 266. §-ának (2) bekezdése szerint külön bizonyítást nem igénylő immateriális sérelmek érték, amelyek az alperes által kifejtettekkel szemben nem minősíthetők bagatellnek. Az alperes a közzétett cikkben a széles nyilvánosság előtt azt állította a felperesről, hogy a közvéleményt saját párttársát felhasználva hamis, manipulatív módon kívánta befolyásolni népszerűségének növelése érdekében, amely a politikus felperes közvéleményhez való viszonya tisztességességének megkérdőjelezésével alkalmas a felperes politikai hitelességének csorbítására. A közvélemény előtt nyilvánvalóan visszatetszést kelt az, ha valaki a vele kapcsolatban álló személy támogató megnyilvánulását úgy használja fel, mintha az tőle független személytől érkezne. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a közlés a felperesre sértő tartalmat hordoz, a felperes lejárátását célozza; ez pedig a politikai bizalomvesztés mellett a felszűrés elviselésének kényszerével, magyarázkodással és egyéb hátrányokkal is nyilvánvalóan együtt jár.

[28] Az alperes nem igazolta azon hivatkozását, hogy „a közvélemény eleve fenntartással kezelte a felperest érintő állításokat”, továbbá azt sem, hogy „a perbeli közlés nem befolyásolta az átlagolvasónak a felperesről kialakított véleményét”. Az ítéltábla egyetértett a felperessel abban, hogy a hasonló tartalmú valótlan állítások negatívan befolyásolhatják az adott politikus megítélését, politikai karrierjét.

[29] Nem adhat alapot a sérelemdíj mellőzésére az sem, hogy a sérelmezett közlés azonos időszakban több médiaplatformon is megjelent. Éppen az állapítható meg, hogy az alperes a médiapiac professzionális és domináns szereplőjeként tudatosan ismételte meg sajtótermékeiben a felperesre vonatkozó valótlan tényállítást. A www.b....hu honlap elsősorban a vármegye neve vármegye olvasóközönségét célozza, az alperes ugyanezen közlést ugyanakkor más személyi és földrajzi kört célzó sajtótermékeiben is szükségesnek találta megismételni. A jelen perrel érintett jogsértés tehát más személyi körben fejtette ki a felperesre gyakorolt negatív hatását, az ekként önállósult közlés alkalmas volt önmagában kiváltani a felperes személyiségi jogainak megsértését (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.229/2024/4. szám alatti ítélet). Nem mellőzhető ezért az alperes sérelemdíj megfizetésére kötelezése azon okból, hogy ugyanezen tényállítás más sajtótermékekben történt közzététele miatt az alperest már kötelezték sérelemdíj megfizetésére. A fellebbezésben felhívott, a Kúria által Pfv.IV.20.475/2022/4. szám alatt meghozott ítélet a tényállás eltérése miatt jelen perben nem volt releváns: azon ügyben az igényérvényesítő nem több, ugyanazon alperes által szerkesztett internetes portálon közzétett azonos tartalmú cikk alapján érvényesített több eljárásban igényt, hanem egy közzétett cikkre alapítottan előbb csak meghatározott állításokra hivatkozva indított pert a személyiségi jogai megsértése miatt, majd – a jogerős ítéletet követően - ugyanezen cikkben szereplő másik állítás alapján érvényesített objektív és szubjektív szankció iránti igényt. Ezzel szemben a bírói gyakorlat szerint az ismétlődő valótlan közlés éppen fokozottan alkalmas lehet arra, hogy a közvélekedés részévé váljon és az érintettől kialakult értékítéletet befolyásolja (Fővárosi Ítéltábla I.Pf.20.344/2022/4. számú ítélete, Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.342/2022/4. számú ítélete).

[30] A felperes nem vitatottan közszereplő, akit a következetes bírói gyakorlat szerint is fokozott türeli kötelezettség terhel, ez azonban nem korlátlan. A fellebbezés arra helytállóan hivatkozott, hogy az Alkotmánybíróság által kifejtettek szerint a közügyekkel összefüggő vélemény kinyilvánításának szabadsága a szólás- és sajtószabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik, melynek részét képezik a tényállítást tartalmazó megnyilvánulások

is. Indokolt ezért, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának értékét {7/2014. (III. 7.) AB határozat [45] [47] [49] [50] bekezdései}. Azonban a sajtó tájékoztató tevékenységének szabadsága sem korlátlan, a sajtószabadság gyakorlása önmagában nem terjed ki a valótlanítások közzétételére, sőt az újságírók egyik fő felelőssége éppen a közölt hírek, információk hitelességének ellenőrzése {3217/2020. (VI.19.) AB határozat [41] bekezdése}. A tudatosan hamis tényállításokat tehát az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint közérdeklődésre számot tartó témában sem védi a véleménynyilvánítás szabadsága; és a közszereplők sem kötelesek még politikai tevékenységükre vonatkozóan sem a valótlan és sértő tényállítások eltűrésére [7/2014. (III.07.) AB határozat 49. pontja, 13/2014. (IV.18.) AB határozat 31. pontja], a szabad véleménynyilvánítás joga közszereplők esetében sem terjed ki a tudatosan valótlan tényállításokra vagy csúsztatásokra (BDT2024. 4779.). Ebből következően nem részesülhet védelemben az alperes által közzétett, a közvélemény felperes által történt tudatos megtévesztését állító valótlan tényközlés sem.

[31] Az Emberi Jogok Európai Bíróságának fellebbezésben felhívott gyakorlata sem indokolja a sérelemdíj mellőzését. Ahogyan arra a felperes a fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkozott, az újságíróknak biztosított védelem feltétele ugyanis, hogy az újságíró jóhiszeműen járjon el annak érdekében, hogy – az újságírás etikai szabályainak megfelelően – pontos és megbízható tájékoztatást nyújtson (pl. 18030/11. számú Magyar Helsinki Bizottság kontra Magyarország ügy). De ezt juttatja kifejezésre az éppen az alperes által felhívott 13/2014. (IV.18.) AB határozat is (a határozat [41] bekezdése). Márpedig az alperes a perben nem igazolta, hogy ennek megfelelően járt volna el.

[32] A sérelemdíj funkciója kettős: elsődlegesen kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsérelem tekintetében, de emellett a hasonló jogsértések megelőzését szolgáló magánjogi büntetésnek is tekinthető (BH2019. 268., PJD2016. 17., PJD2016. 14.). A Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdése a sérelemdíj összegének meghatározása körében nem tulajdonít jelentőséget annak, hogy a Btk. mely tényállási elemek alapján minősít valamely magatartást egyben bűncselekménynek is. Kiemeli ugyanakkor az ítéltábla, hogy a Btk. fellebbezésben felhívott 226. §-ának (3) bekezdése csupán a rágalmazás alapesetére tartalmaz büntethetőséget kizáró okot, míg az aljas indokból vagy célból, illetve a nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmazás esetén ezen büntethetőséget kizáró ok nem áll fenn. Az e módosítást beiktató 2023. évi XXX. törvény végső előterjesztői indokolásából következően a jogalkotói szándék csupán egyes rágalmazások/jó hírnévsértések esetében irányult a dekriminalizálásra, de nem irányult a polgári jogi eszközök hatásainak mérséklésére.

[33] Az alperes ugyan hivatkozott arra is, hogy a felperesnek széleskörű reagálásra, cáfolatra volt lehetősége, azonban nem jelölte meg, hogy ennek mennyiben van jelentősége; ezen hivatkozása alapján a sérelemdíj fizetési kötelezett mellőzése szintén nem volt indokolt.

[34] Nem volt mellőzhető az alperes sérelemdíj megfizetésére kötelezése azon okból sem, hogy a jogsértés elkövetése óta több mint négy év telt el és több, különböző választásra is sor került. Az alperes a jogsértést nem vitatottan elkövette, a felperes pedig elszenvetve a sérelemdíjat megalapozó immateriális hátrányokat.

[35] Az alperes fellebbezésében arra azonban megalapozottan hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj mértéke részben eltúlzott. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegét az elkövetéskori ár és értékviszonyok alapulvételével állapította meg 400 000 forintban és ezen összeg után a jogsértés elkövetésétől számítottan késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte az alperest. A Ptk. 2:52. §-ának (3) bekezdése szerint a bíróság a sérelemdíj mértékét az eset körülményeire tekintettel határozza meg, amelynek során figyelemmel van a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására.

[36] A sérelemdíj mértékének meghatározásakor az ítéltábla figyelemmel volt arra, hogy a bíróság a sérelemdíj mértékében akkor is kifejezésre juttathatja a társadalom rosszallását, ha a sértettnek okozott hátrány esetleg nem jelentős (Kúria Pfv.IV.20.432/2019/5. számú ítélet). Mérlegelte, hogy a cikkben szereplő állítás nyilvánvalóan alkalmas a már kifejtettek szerint a felperes politikuskénti lejáratására, ugyanakkor az egy a tartalma szerint másik közéleti szereplő magatartásával foglalkozó cikkben, utalásként szerepelt; a sérelmezett cikk címzettje, az azzal célzott személy elsődlegesen nem a felperes volt.

[37] A felperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan utalt arra, hogy a bírói gyakorlat szerint a sérelemdíj magánjogi büntetés funkciójával összefüggésben a sérelemdíj összegének mérlegeléssel történő meghatározása körében figyelembe vehetők a sérelemdíj fizetésre kötelezett vagyoni viszonyai (Kúria Pfv.20.464/2018/8. számú ítélet – közzétéve: BH2019. 268). Az elsőfokú bíróság ezért jogszabálysértés nélkül értékelte az alperes piaci súlyát, vagyoni viszonyait.

[38] Figyelembe vette továbbá az ítéltábla, hogy a jogsértés nagy nyilvánosság előtt történt, széles közöshöz juthatott el, ugyanakkor értékelte a jogsértés és az igényérvényesítés közötti jelentős időmúlást is.

[39] Az ítéltábla figyelemmel volt továbbá a bíróságok hasonló tényállású ügyekben hozott döntéseire. A jelen perbelihez hasonló tárgyi súlyú személyiségi jogsértés következtében a Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.058/2021/5. számú ítéletében 2018. áprilisi értékviszonyok mellett 400 000 forint, a Fővárosi Ítéltábla Pf.20.800/2021/5. számú ítéletében 2020. februári értékviszonyok mellett 500 000 forint, a Debreceni Ítéltábla 20.005/2023/4. szám alatti ítéletében 2018. évi értékviszonyok mellett 400 000 forint sérelemdíjat állapított meg; a Győri Ítéltábla a Pf.I.20.192/2021/4. számú, a Pf.I.20.027/2023/4. számú ítéleteiben helybenhagyta a perbelihez hasonló jellegű jogsértés kapcsán az elsőfokú bíróság által 400 000 forintban megítélt sérelemdíjat.

[40] Az ítéltábla mindezek mérlegelése mellett az elsőfokú bíróságtól eltérően az ítélelhozatalkori értékviszonyokhoz képest találta arányosnak a 400 000 forint sérelemdíjat, azonban annak további mérséklésére nem volt indok a kifejtettek szerint.

[41] Az ítéltábla ezért az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint ennek megfelelően részben megváltoztatta. Az ítélet meghozatalát követően a felperes ezen esetben is jogosult a sérelemdíj összege után a Ptk. 6:48. §-ának (1) bekezdése szerint késedelmi kamat érvényesítésére, ezért az ítéltábla a késedelmi kamat kezdő időpontját módosítva azt elsőfokú ítélet meghozatalához igazította, míg az ezt megelőző

időszakra a felperes keresetét elutasította. A Pp. 83. § (3) bekezdésére figyelemmel ugyanakkor az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezését az ítéltábla nem érintette.

[42] Észlelte ugyanakkor az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a feljegyzett illeték mértékét. A következőes bírói gyakorlat szerint, ha a személyiségi jogsértés felróhatóságtól független és sérelemdíj szankcióját egy eljárásban érvényesíti a fél, úgy a kereset egységesnek minősül; a felróhatóságtól független szankciókhoz kapcsolódó meg nem határozható perérték és a sérelemdíj követelés viszonylatában az illeték megállapításának alapjául a magasabb illetékalapot kell csupán figyelembe venni (BH2001. 367; EBH1999. 94). Ennek megfelelően a konkrét esetben az illeték alapja az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. §-a (3) bekezdésének b) pontja értelmében 600 000 forint, a feljegyzett kereseti illeték helyes összege az Itv 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja alkalmazásával 36 000 forint. A Pp. 383. §-ának (6) bekezdésére figyelemmel ezért az elsőfokú ítélet rendelkezését az ítéltábla pontosította.

[43] A felperes túlnyomó részt pernyertes lett, ezért - a Pp. 83. §-ának (3) bekezdésére is figyelemmel - az alperes köteles megtéríteni az ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján. Az ítéltábla ennek összegét a felperes által felszámított 10 000 forint + áfa (összesen: 12 700 forint) összegben határozta meg az Ükr. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése, továbbá 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján.

[44] A pervesztes alperes a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján köteles viselni a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket. Az erre vonatkozó további kötelezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. §-ának (4) bekezdésén és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2025. március 18.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró